

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

АДМІНІСТРАЦІЯ КОМІНТЕРНІВСЬКОГО РАЙОНУ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ

**«Формування загальнокультурної
компетентності у дітей
дошкільного віку»**

Досвід роботи вихователя
дошкільного навчального закладу
№ 300 Рябокони Ірини Вікторівни
з оволодіння дітьми мистецькою
діяльністю з метою розвитку емоційно-
ціннісного ставлення до
навколишнього.

м. Харків
2016 рік

Передмова

Доступність якісної освіти починається з дошкільної освіти, оскільки саме вона є базисом системного розвитку дитини, фундаментом творення якісно нового освітнього процесу.

Незважаючи на позитивні зрушення в системі дошкільної освіти, а саме призупинення ліквідаційних процесів, удосконалення нормативної бази, застосування сучасних форм, змісту та методів розвитку, виховання на навчання малюків, залишається невирішеною проблема системи реформування дошкільної освіти. Провідні зарубіжні науковці стверджують, що одним із перспективних шляхів реформування освіти є реалізація основних положень компетентнішого підходу.

Компетентна особа, здатна реалізувати свої потенційні можливості, задовольняти основні потреби, жити повноцінним життям, самостійно діяти, здійснювати власні вибори, визначитися із своїми пріоритетами (а не лише звично виконувати настанови та розпорядження дорослих), приймати незалежні рішення (хай поки що й елементарні!). Відповідати за їх наслідки, орієнтуватися у новому середовищі, пристосовуватися до незвичних умов, відстоювати власні інтереси... По суті, відповідально самовизначитися.

Навчитися поводитися компетентно – означає бути свідомою, вправною, гнучкою людиною: реагувати адекватно; діяти конструктивно; активно створювати, а не руйнувати; виявляти толерантність; уникати конфліктів або розв'язувати їх мирним шляхом, оптимістично ставитися до труднощів, уміти мобілізуватися; брати на себе відповідальність; виявляти витримку в стресових ситуаціях; гідно вигравати й програвати; відстоювати право на своєрідність; збалансувати свої бажання, узгоджуючи їх з можливостями та вимогами; контролювати й регулювати свою поведінку; довіряти власному досвіду, спиратися на реалістичну самооцінку; орієнтуватися в нових умовах, доцільно впливати на них.

Щоб визначити, наскільки компетентна та інша дитина, важливо не лише об'єктивно оцінювати прояви її поведінки в різних сферах життєдіяльності, а й усвідомлювати, що нормою розвитку є не середньостатистичні для її віку показники, а й ті кращі, які можливі в певному віці в конкретної дитини за певних умов. Тому варто говорити про норму розвитку кожної окремої дитини в межах її індивідуального життя, а не порівнювати її з іншими або співвідносити з абстрактною, однією на всіх дітей певного паспортного віку нормою.

Частина 1. Теоретичний блок

Формування творчої особистості дитини через методику ТРВЗ.

Загальнокультурна компетентність стосується сфери культури особистості та суспільства в усіх її аспектах. Перед педагогами стає завдання – допомогти дитині оволодіти мистецькою діяльністю через усвідомлення себе активним суб'єктом творчості.

Сформована загальнокультурна компетентність дозволяє дошкільнику:

- естетично сприймати об'єкти та явища;
- вміло працювати з різними матеріалами;
- використовувати різні техніки та відповідні засоби реалізації задуму;
- творчо уявляти;
- оволодівати мистецькою діяльністю з метою розвитку емоційно – ціннісного ставлення до навколишнього.

У формуванні особистості дитини дошкільника велике значення мають різноманітні види художньо – творчої діяльності: малювання, ліплення, вирізування з паперу фігур та наклеювання їх, створення різних конструкцій з природних матеріалів і т.п.

Мистецька діяльність дитини, якою вона тільки починає оволодівати, потребує кваліфікаційного керівництва зі сторони дорослого.

Але, для того, щоб розвинути у кожного вихованця творчі здібності, закладені природою, педагог повинен сам розібратися в образотворчому мистецтві, в дитячій творчості, володіти необхідними засобами художньої діяльності. Образотворча діяльність дошкільників як вид художньої діяльності повинна носити емоційний, творчий характер. Педагог повинен створювати для цього всі умови: він перш за все повинен забезпечити емоційне, образне сприйняття дійсності, формувати естетичні почуття та уявлення, розвивати образне мислення та уяву, виховувати дітей засобом створення зображень, засобами їхнього виразного виконання.

Процес навчання повинен бути спрямований на розвиток дитячої творчості, на творче відображення вражень від оточуючого світу, творів літератури та мистецтва.

Дошкільники оволодівають багатьма практичними навичками, які пізніше будуть потрібні для виконання самих різноманітних робіт, набувають ручну вправність, яка дозволяє їм почувати себе самостійними.

Оволодіння трудовими вміннями та навичками пов'язано з розвитком таких вольових якостей особистості, як увага, завзятість, витримка. У дітей виховується уміння трудитися, досягати бажаного результату.

Життя доводить, що в умовах, які весь час змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нових ідей і задумів, нових підходів, нових рішень. Творчість не виростає на порожньому місці, творчість, як правило, професіоналів, які ефективно працюють у певній галузі. Творчість базується на розвинених мисленні та уяві, інтелекті. Водночас готовність до творчості, творчого розв'язання проблеми, креативність є загалом одним із механізмів психологічного захисту людини в складних умовах – як у трудовій діяльності, так і в кризових життєвих ситуаціях, таких як безробіття, соціальні та екологічні кризи, сімейні проблеми тощо.

Творча самореалізація в широкому розумінні становить основну якість, невід'ємну характеристику психічно здорової людини. Так, за А. Маслоу, психічно здорова людина – це щаслива людина, яка живе в гармонії з собою, не відчуває внутрішнього розладу, захищається, однак першою не надає, любить навколишній природний світ, людей і творчо працює, реалізуючи свої здібності та обдарованість.

Чимало педагогів розуміють під творчістю активні прояви дитячої особливості в музиці, малюванні, декоративно – ужитковому мистецтві. Насправді ж ці сфери діяльності є лише виявом творчості дітей. Вони покликані відображати плин творчої думки людини.

До того ж поширеною є ілюзія, що творчість виникає сама собою як обов'язковий результат засвоєння дітьми інформації під час навчання.

На жаль, більше уваги надається формуванню у дітей виконавчих здібностей (навичок, умінь). Тож дуже актуальною стає проблема збереження в малюків творчого начала, пригнічуваного могутнім потоком інформації. Саме з оглядом на цю проблему методика ТРВЗ ставить на чільне місце завдання виховання творчої особистості, підготовленої до прийняття рішень у нестандартних ситуаціях. Інструментарій ТРВЗ підібрано так, щоб сформувати в дитині пошукове мислення, яке дає змогу знизити стереотипність, шаблонність думок, так звану психологічну інерцію.

Існує багато варіантів визначення цієї методики, найлаконічніше з них звучить так: «Прагнення ідеальності, засноване на розв'язанні протиріч за використання різноманітних ресурсів».

Відомий викладач ТРВЗ, розробник спецкурсу «Технологія творчості», автор книг і статей, присвячених розвитку творчості у дошкільників, Володимир Богат окреслив головні положення ТРВЗ:

1. Виявлення протиріччя та його вирішення.

Ключовим моментом розв'язування будь – якої проблеми є з'ясування мети та обдумування способів її досягнення. Дитина, як і всі дорослі, боїться надто складних формулювань, нечітких «розмитих» висловлювань. Педагог має допомогти своїм вихованцям глибше зрозуміти проблему, підвести їх до суті задачі. Треба максимально конкретизувати задачу, звзвити її до рамок звичайного протиріччя. Тоді рішення буде знайдене набагато швидше.

2. Різноманітні ресурси.

Слід пам'ятати, що ресурси існують всюди, треба тільки вміти їх виявити та вчасно використати. Наприклад, перед дітьми поставили проблему: що треба зробити або яечко у казці «Курочка Ряба» не розбилося, за умови, що Мишка все ж таки «пробіжить і хвостиком махне». Діти запропонували використати готові ресурси: «підстелити щось м'якеньке», «покласти яечко у чашечку або тарілочку», а також похідні: «зробити ямку у столі, та покласти туди яечко», «зробити стіл увігнутим».

3. Системність.

Мислити системно – дуже важливе вміння, яке потрібно формувати у дітей. Воно допомагає осягнути світ у взаємозв'язку всіх його компонентів. Дитина має вміти виділити із загальної картини над систему (групу елементів), систему (конкретний елемент) і підсистему (частину елементу).

4. Ідеальність.

Безумовно, ідеальності як такої не існує, але треба прагнути ідеального кінцевого результату. Це сприяє розвиткові думки, стимулює бажання удосконалювати, моделювати об'єкти, явища та ситуації, що постають перед дітьми. Розв'язання будь – якої проблеми – це досягнення ідеальності в конкретизованому вигляді.

Завдяки правильному застосуванню методів ТРВЗ досягається максимальні результати у вихованні творчості у дітей.

Частина II. Практичний блок

Досвід роботи з оволодіння дітьми мистецькою діяльністю з метою розвитку емоційно – ціннісного ставлення до навколишнього.

Наш дошкільний навчальний заклад близько 3 років широко використовує різні види нетрадиційної техніки малювання. Ми сподіваємося, що досвід, який був накопичений нами, стане корисним для керівників зображувальної діяльності в дошкільних закладах, вихователів – методистів, вихователів.

Заняття з ТРВЗ у зображувальній діяльності – це імпровізація, гра, містифікація. Дітей не потрібно штучно збуджувати, заводити. Потрібно лише правильно відчувати, чим живе кожен з сидячих за маленьким стільцем, вловити нерв, який визначає домінуючу даного заняття – й народжується дійство, в якому беруть участь всі на рівних засадах.

Дошкільний навчальний заклад відповідальний за процес соціального розвитку особистості, підготовку дитини до життєдіяльності, саморозвитку, самоствердження.

Нашою метою стало забезпечити психічно здорове середовище, щоб дітям жилося радісно, цікаво і змістовно. Ми зрозуміли, що в спілкуванні з дітьми немає нічого другорядного тому, що у дитини одне дитинство, і для неї все головне, їй необхідно для життя і розвитку не частина світу, а його гармонія.

При відборі методів та прийомів вихователь повинен враховувати не тільки вікові можливості дитини, але й особливості того контингенту, з яким він працює, знати індивідуальні можливості кожної дитини.

Слід відмітити, що від систематичного використання методів та прийомів на протязі усього дня в різних видах діяльності, залежить ефективність навчання.

З цією метою ми вирішили створити умови для розвитку у дітей творчої уяви, фантазії, нестандартного мислення.

Вихователь Рябоконт І.В. разом з дітьми дала назву своїй групі «Карапузи», за допомогою музичного керівника склала гімн та правила поведінки (Додаток №1).

Враховувалися всі пропозиції дітей, бо ТРВЗ спрямовано на розвиток особистості дитини.

В наш час батьки в силу своєї зайнятості не можуть приділяти дітям належної уваги.

Саме тому ми вирішили виховувати у дітей добрі, гуманні почуття, вміння співчувати, піклуватися про інших, проявляти скромність, безкорисливість.

Для цього в групі, де працює вихователь Рябоконт І.В., живуть персонажі казок (виготовлені батьками) – це онучка Баби – Яги, яку діти звать ласкаво Ягулечка. Діти допомагають їй бути доброю, ввічливою, вчать її всьому тому, що вміють самі. Діти за допомогою вихователя оформили хатку, в якій вона живе.

Є Фея «Ввічливості», яка навчає дітей бути ввічливими, добрими, вміти поводити себе з друзями, дорослими та подорожувати по країні «Ввічливість». Для цього вихователь намалювала карту країни «Ввічливості». Також створила предметне середовище, оформивши центри дослідницької, ігрової, інтелектуальної, мистецької діяльності. Вихователь Рябоконт І.В. поновила матеріальну базу:

- виготовила дидактичні ігри «Добрі і погані слова», «Чарівні окуляри», «Сам собі режисер», «Разом весело»;

- виготовила посібники для занять з розвитку мови та художньої літератури (символічна синектика).

Але треба бути чутливим і обережним до всіх проявів дитячої уяви, фантазії, творчості.

А де краще дитина може проявити свою уяву, фантазію?

Навчити дітей зображувати оточуючий світ, використовуючи різнобарвну гаму фарб – це означає зробити універсально корисну справу для дітей.

Дошкільний вік – це той період, коли мистецька діяльність може стати стійким захопленням не тільки «особливо» обдарованих, але й майже всіх дітей, тобто

захоплюючи дитину казковим світом мистецтва ми непомітно для неї розвиваємо її уяви, здібності, фантазію.

Ось тут на допомогу і прийде ТРВЗ. Тризовці справедливо стверджують, що:

- зображувати можна різними матеріалами на основі множини матеріалів;
- немає меж, повинно бути бажання і творчість самої дитини.

Коли ми стали втілювати ТРВЗ в свою роботу, відчули, що це дійсно так.

Нетрадиційно малювати – значить оригінально, незвичайно не тільки сприймати зміст, але й творчо переосмислювати. Це допомагає бачити кожну дитину талановитою. Як відомо, в дошкільному віці дитина одержує 90 % необхідної їй інформації, і важливо не випустити цей момент, дати установку на саморозвиток, закласти згідну мету і зорієнтувати на шляхи її досягнення. А свій вибір дитина зробить сама, спираючись на набуті знання.

З чого ми всі починали?

Починали зі створення умов в групі для занять нетрадиційними методами малювання.

Вихователь організувала центр зображувальної діяльності, де було все необхідне для вільних занять з образотворчості. Діти могли в цьому центрі використовувати різний матеріал, або малювати все, що їм заманеться, проявляти фантазію, творчу уяву. Треба щоб все було доступне, щоб можна було користуватися усім, але знати місце кожного предмета. Далі вихователь підбрала прийоми зображення з поступовим ускладненням згідно віку і можливостей дітей (Додаток №2). Потім розробила тематику занять по віковим групам згідно прийомів зображення (Додаток №3).

Вихователь Рябоконт І.В. почала вести щоденник результатів роботи з дітьми з використання оригінальних технік малювання. На основі якого написала методичні поради щодо використання нетрадиційних прийомів малювання (Додаток №4).

Враховуючи вікові особливості та індивідуальні здібності дітей ми намагалися так організувати їхню роботу, щоб заняття не перетворювалися на механічне копіювання зразків, а розвивали уяву, живили бажання вигадувати щось нове, цікаве.

Тож саме нетрадиційні методи, види зображувальної діяльності активізують художній потенціал дітей і діти залюбки прилучаються творчості.

Процес зображення предметів та явищ навколишнього світу складний, пов'язаний з розвитком особистості дитини, з формування її відчуттів та свідомості. Власний багаторічний педагогічний досвід вихователя Рябоконт І.В. підтвердив, що серед малечі є чимало здібних, справді обдарованих дівчаток і хлопчиків, а дорослі, нажаль, не вміють своєчасно виявити і належно розвинути їхні нахили та здібності.

Нетрадиційні методи та прийоми особливо захоплюють дошкільнят, розвивають у них естетичний смак, виховують наполегливість, самостійність.

Вихователь Рябоконт І.В. здійснювала свою роботу за принципом «від простого до складного». Спочатку знайомила дітей з прийомами більш простими – пальчиковим живописом. Наприклад: малювали намисто, кульбабки, сліди на дорозі, осіннє листячко, конвалії – одним пальчиком, потім всіма пальцями: наряди ялинку, осінь, святковий салют. Долоньками – птахів, тюльпани, восьминога.

Вихователь Рябоконт І.В. познайомила дітей з прийомом друкування листочком: осінній ліс, рибка, килим, квіти. Малювали штампами із картоплі, поролону: сонечко, ялинка, гриби, курчата, жучок – сонечко. Також навчила дітей малювати пісочними наборами.

Дуже дітям подобається малювання мильними бульбами, за допомогою цього прийому проявляється оригінальність дитячих робіт. Діти малювали сонечко, весняний та фруктовий сад, хмаринки, ведмежатко.

Також діти задоволенням малюють свічкою. Створюючи на паперів малюнок свічкою дитина, ще не бачить його – він відкривається їй лише тоді, коли вона візьметься за фарби. Очікування результату і його поява живлять інтерес дитини, спонукають до

творчих експериментів. Вихователь повинен схвалювати образотворчу ініціативу дитини, заохочувати до подальших пошуків і позитивно оцінювати сміливі рішення. Підтримка вихователя тішить дитину, додає впевненості.

Показавши і пояснивши дітям технологію та прийоми «кляксографії» вихователь дала їм змогу побачити, що злиття кількох фарб зумовлює казкові перетворення, відкриває простір фантазії. До того ж цей вид художньої діяльності розвиває відчуття кольору, збагачує уявлення про кольорову гаму. Вже сам процес народження малюнка, якій відтворює спостереження у докільці, явище приємне і цікаве дитині, стимулює інтерес до образотворчості.

Дітям дуже подобається малювати зубною щіткою. Саме те, що звичайна зубна щітка може стати предметом прояву творчості викликає у дітей зацікавленість і бажання творити, фантазувати.

Для малювання ми використовували старі зубні щітки, тим самим діти вчаться дбайливому, економічному ставленню до старих речей.

Використовуючи ці прийоми малювання діти почивають себе більш впевненими, зникає страх, що вони намалюють щось не так, не вірно. Ми побачили, що у багатьох дітей стала з'являтися зацікавленість до малювання.

На кожен місяць вихователь Рябоконт І.В. планувала різні види роботи з дітьми:

- Заняття та проведення попередньої підготовки;
- Індивідуальні заняття;
- Ігрову діяльність;
- Самостійну художню діяльність.

Починаючи роботу над цією темою, нам довелося працювати не лише з дітьми, а й батьками. Ми відразу порозумілися з ними, бо вони відчули, що малювання нетрадиційними методами дає змогу розвинути у їх дітей уяви, фантазії, творчості.

Побачивши результати дитячих робіт у батьків з'явилося бажання отримати більше інформації про ці прийоми. Вихователь стала добирати матеріал в папки для батьків. Завдяки цьому матеріалу батьки змогли більш детально ознайомитися з цими нетрадиційними прийомами малювання.

Разом з батьками вирішили продовжувати знайомитися з новими прийомами малювання: малювання на камінцях, квачиком та поповнити матеріальну базу. Деякі батьки збирають роботи своїх дітей в альбом, вивішують їх на стіни у дитячій кімнаті. Радіють успіхами дітей.

Фантазія дуже корисна для дошкільнят, вона робить життя дитини індивідуально – творчим, неповторним.

Ми протягом 2014 – 2015 навчального року робили експериментальне дослідження в двох групах 6-го року життя.

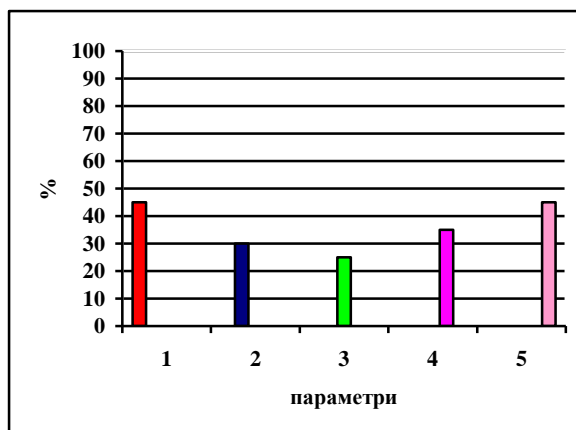
З'ясували ряд параметрів, якими діти оволодівають завдяки застосуванню методики ТРВЗ:

1. Естетичне сприймання об'єктів та явищ;
2. Вміння працювати з різними матеріалами;
3. Вміння використовувати різні техніки та відповідні засоби реалізації задуму;
4. Творча уява;
5. Оволодіння мистецькою діяльністю з метою розвитку емоційно – ціннісного ставлення до навколишнього.

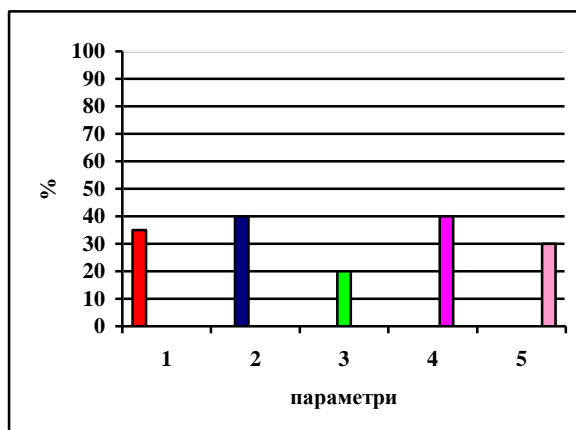
Це можна простежити в стовпчикових діаграмах.

Вересень 2014 рік

I група

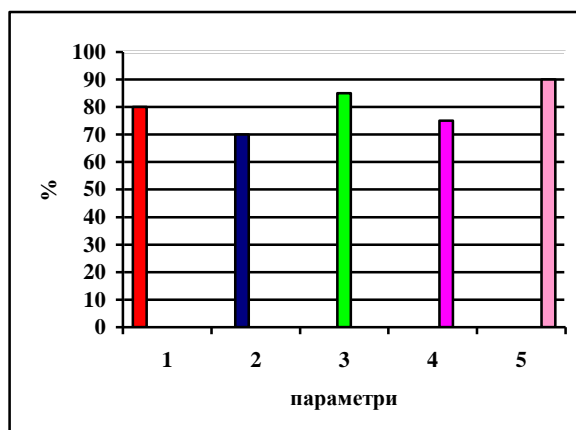
II група

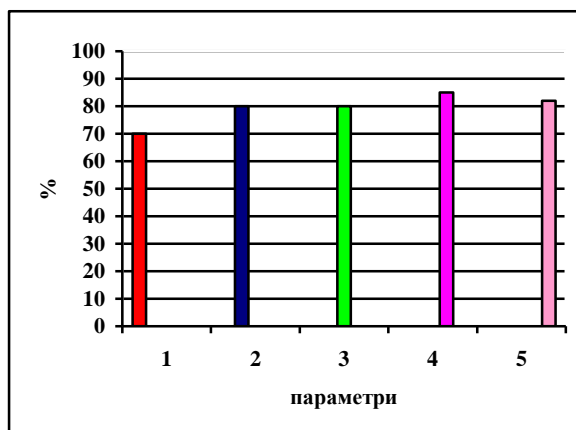
Кожен параметр взятий за 100%. Такі результати ми отримали на початок навчального року. Результати отриманні наприкінці 2015 навчального року виявилися набагато кращими. Це показано в другій стовпчиковій діаграмі.

Травень 2015 навчальний рік

I група

II група

Для себе ми зробили висновок: не треба боятися втілювати щось нове, головне, щоб це було за бажанням, добровільно, отримуючи від роботи тільки задоволення.

Висновки

Сучасна дошкільна педагогіка активно розвивається, залучуючи до цього процесу досягнення інших наук. Упровадження нових оригінальних методик підвищує якість освіти, ламає стереотипи, які є шкідливими для повноцінного розвитку дітей.

Методика, що будується на закономірностях ТРВЗ, має на меті відхід від установлених хибних уявлень про творчість, творчій процес та виховання творчої особистості.

Використовуючи методику ТРВЗ, ми на власному прикладі переконалися, що ця методика є комплексом методів і прийомів та систематичним підходом в розвитку здібностей, як пізнавальних, так і творчих, що дозволяє виявити обдарованість та творчість дитини.

Ми вважаємо, що набутий досвід стане в нагоді у подальшій роботі на розвитку творчих здібностей дітей завдяки оригінальній методиці малювання, допоможе досягти більшої результативності в роботі з дітьми.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні.
/Дошкільне виховання - 1999. №1, с. 5-8.
2. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід.
/Метод. посібник. Авт. – уклад.: О. Пометун, Л.Пироженко. – К.: АПН., 2002-136с.
3. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация.
/ Равен Дж. Пер. с англ. – М.: Когито – Центр, 2002-396с.
4. Педагогика: инновационная деятельность
/Сластенин В.А., Подимова Л.С. – М., 1997.
5. Практикум по дидактике и современным методикам обучения.
6. /Хуторський А.В., - СПб: Питер, 2004-541с.

Гимн «КАРАПУЗОВ»

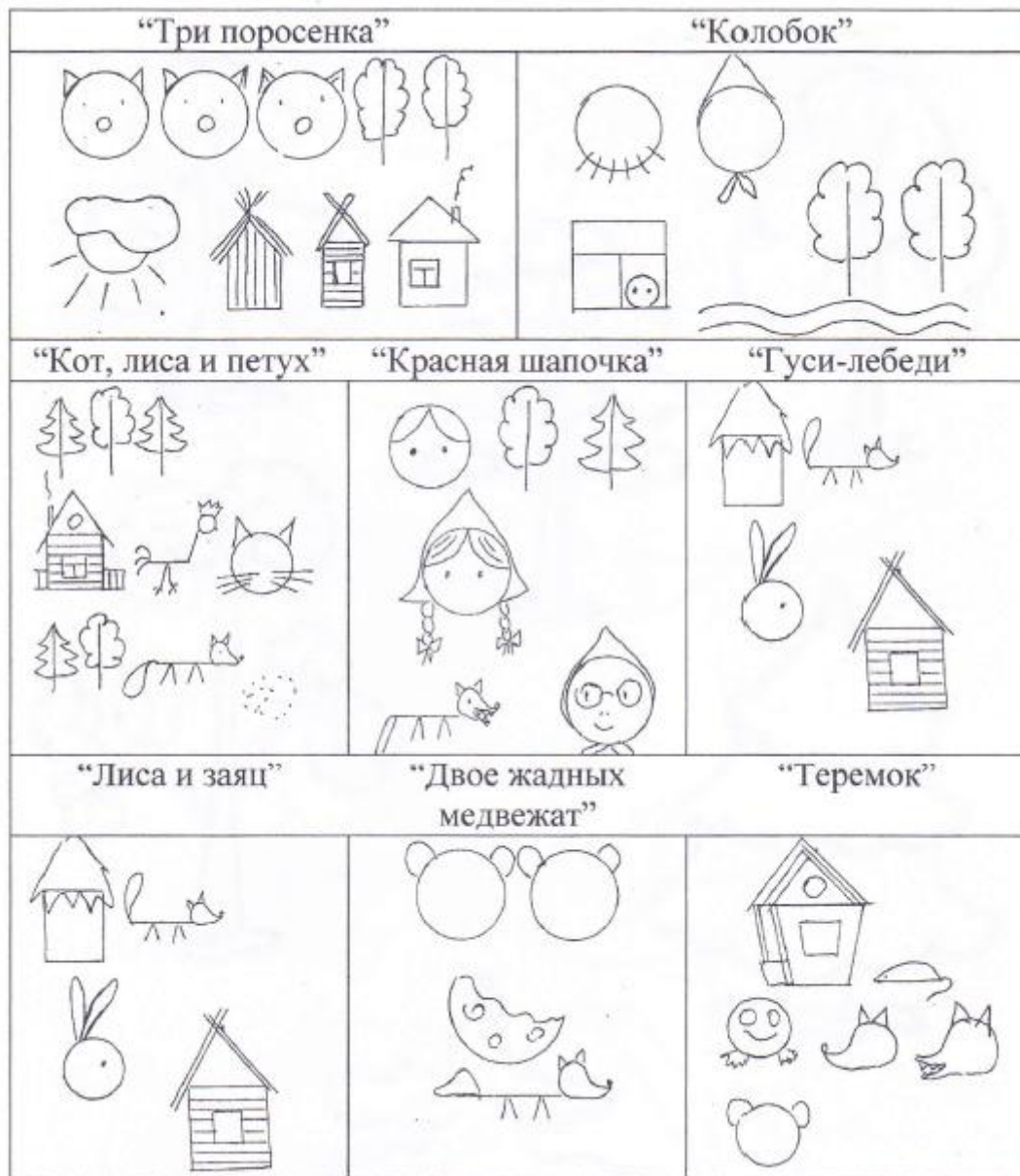
В нашу группу с самого утра
Прибежали озорные карапузы.
Здесь их ждет вниманье, теплота,
Интересные занятия и сюрпризы.

Карапузы – малыши веселятся от души
И играют, и читают, и рисуют,
Не скучают никогда и не ссорятся друзья,
И в беде всегда друг другу помогают.

Интересно в нашей группе жить.
Здесь игрушек много и уютно в спальне.
Будем группу нашу мы любить
И гостей встречать улыбкой и весельем.

Правила группы

1. Дружить мальчикам и девочкам.
2. Приходить вовремя в детский сад.
3. Слушать старших.
4. Не щипаться, не кусаться, не драться.
5. Беречь игрушки и убирать их после игры.
6. Стараться поддерживать чистоту в группе.
7. Здороваться со взрослыми и со сверстниками.
8. Аккуратно рассматривать книги, ставить их на место.
9. Быть аккуратными.
10. Во время сна нужно спать.
11. Пальцы в рот не брать.
12. Все вещи должны лежать на своем месте.
13. Ухаживать за комнатными растениями, любить природу.
14. Помогать друг другу.
15. Проведывать заболевших, готовить им подарки.
16. Не баловаться с водой. Беречь ее в саду и дома.

Оригинальные способы рисования деревьев

Рисование птиц на основе петли

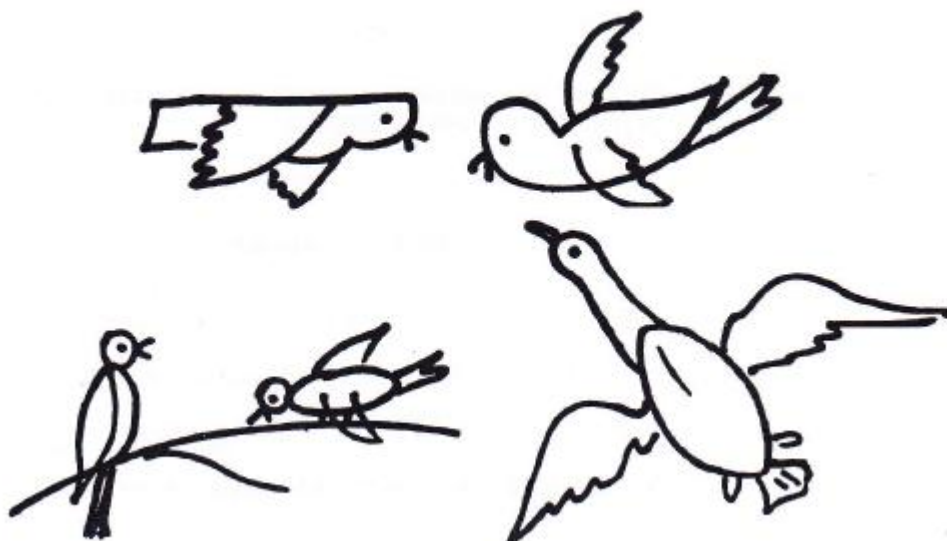
1.

2.

3.

**Тематика занять по всім віковим групам з використанням оригінальних технік
малювання**

Пальчиковий живопис

II молодша група: сліди на дорозі, намисто, квітка, снігопад, листопад, жучок «сонечко», гусениці сховалися в траві.

Середня група: тканина, візерунки на смужці, кущі, дерева (долонею), конвалії, кульбаба, горобина, гриби.

Старша група: калина, виноград, бузок, півник (долонею), голуб, коник, тюльпани (долонею), метелики.

Друкування

II молодша група: риби, дерева, квіти, сонечко.

Середня група: ліс, квіти, птахи, гриби, ялинки.

Старша група: осінній килимок, орнаменти, осінній, зимовий ліс, квіти.

Малювання мильними бульбашками

II молодша група: хмарки, снігові замети.

Середня група: дерева, сонечко, іди, іди дощику, квіти.

Старша група: ведмедик, овечка, кольорова мозаїка, фруктовий, квітучий сад, море.

Малювання зубними щітками

Середня група: ялинка, дерева, травка.

Старша група: букет квітів, море, сонечко, ведмедик, айстри, завірюха, снігові кучугури, сосни.

Малювання свічкою

II молодша група: малює вихователь, діти фарбують аркуш.

Середня група: гриби (по контуру), трава, сонечко.

Старша група: квіти, дерева, ялинка, зайчик.

Чарівні пальчики

II молодша група: сліди на дорозі, намисто, квітка.

Середня група: намисто, тканина, візерунок на смужці (декор. мал.), візерунок на крузі

(декор. мал.), кущі, дерева (долонею).

Старша група: калина, виноград, горобина, півник (долонею), дівчина, парк і різні пори року (колективна робота).

Дзеркальне малювання

II молодша група: тканина, ялинка, квітка.

Середня група: тканина, дерево, ялина.

Старша група: тканина, лялька – неваляйка, метелик, клоун.

Сухим пензлем

Середня група: кульбаби, курчата, зайчик.

Старша група: курчата на лузі, жовті сонечка на лузі, гілочка ялини, осінній букет (лист).

Підготовча група: ялина, осінній букет (квіти), пейзажі пори року, гілочка верби, квіточки каштану, за задумом.

Малювання поролоном

II молодша група: травичка, небо, море, річка, доріжка, сніжок.

Середня група: бурливе море, хмарне небо, нічне небо, кульбаби на траві, дерево, куш.

Старша група: барвисті мрії, веселка на небі, зоряне небо, парк (осін., зимов.), літній пейзаж, на річці.

Підготовча група: ялина, осінній букет (квіти), пейзажі, пори року, гілочка верби, квіточки каштану, за задумом, осінні квіти, дерева (горобина, береза, дуб), пейзаж (пори року), сюж. малювання на тему «Улюблені».

По мокрому паперу

Середня група: іде дощ, дерева в тумані, листопад.

Старша група: букет квітів, після дощу (веселку), парк, пейзажі (пори року), за задумом.

Підготовча група: букет квітів в холодних тонах, букет квітів в теплих тонах, веселка, пейзажі, за задумом.

Колаж

1. Гриб
2. Шуба
3. Вітряк
4. Клоун
5. Дерево
6. Ваза

Друкування

II молодша група: риби, дерева.

Середня група: ліс, квіти, птахи, гриби.

Старша група: осінній килимок (колективна робота), орнаменти.

Методичні поради по використанню нетрадиційних прийомів зображувальної діяльності

I. Малювання пальчиковим живописом:

1. Починати малювання одним, двома пальцями, з поступовим використанням всіх пальців, кісті рук та кольорової гами.
2. Фарби повинні бути густими (гуашеві).
3. При потребі максимально застосувати види пальчикового живопису в роботі.
4. Навчити дітей вільно під час роботи при потребі мити руки, та знов продовжувати роботу.

II. Прийом друкування:

Використовувати для друкування поролонові штампи, різні формочки, пісочні набори, пробки.

Листям

1. Можна використовувати як свіже так і засушене листя.
2. При використанні засушеного листя, треба його потримати деякий час в вологій тканині, щоб воно при друкуванні не ламалося.
3. Фарби повинні бути густими.
4. Листя можна використовувати багаторазово.

Картоплею

1. Використовувати картоплю різних розмірів для виготовлення штампів.
2. Кількість штампів залежить від теми заняття.
3. Штампи готує вихователь, вони не повинні бути вологими і сухими. Свіжо виготовлені штампи треба на деякий час викласти на паперову серветку.

III. Малювання мильними бульбашками:

1. Приготувати правильно суміш: чайну ложку гуаші, 1 ч.л. рідкого мила (шампуню), 1 ч.л. води – все ретельно змішати.
2. Приготувати потрібне обладнання: невеличкі скляночки, папір (білий чи кольоровий), соломинки, серветки.
3. Правила малювання мильними бульбашками:
 - Опустити в суміш трубочку і легенько дмухнути, коли бульки піднімуться на 2,5 см від краю скляночки, піднести до неї аркуш паперу й охайно торкнутися бульок його площиною;
 - Стежити, щоб папір не торкався країв скляночки;
 - Якщо колір бульок не дуже насичений, додай у суміш пів ложечки фарби.

IV. Малювання зубними щітками:

1. Можна використовувати старі зубні щітки.
2. Використання як гуашевих так і акварельних фарб.
3. Малювати можна кінчиком й усією площиною.
4. Для кращої передачі фактури зображення щетина щітки має бути завжди напівсухою.
5. Можна використовувати прийом накладання одного кольору на інший.

V. Малювання свічкою.

1. Починати навчати дітей цього прийому краще по контуру.

2. Використовувати можна як воскову, так і парафінову свічку.
3. Для проявлення малюнка, використовувати гуашеві фарби.

VI. Малювання нитками.

1. Нитки повинні бути довжиною 25-30 см з вовни.
2. Фарби можна використовувати гуашеві, акварельні.
3. Папір бажано використовувати білий, чи світлого тону.
4. Аркуш паперу притискувати всією площиною долоні.

Зміст

Передмова	1
Частина 1. Теоретичний блок	3
Формування творчої особистості дитини через методику ТРВЗ	3
Частина II. Практичний блок	7
Досвід роботи з оволодінням дітьми мистецькою діяльністю з метою розвитку емоційно – ціннісного ставлення до навколишнього	7
Висновки	15
Література	16
Додаток 1	17
Додаток 2	19
Додаток 3	22
Додаток 4	26